

ยุทธศาสตร์การป้องกันยาเสพติดด้วยกระบวนการชุมชนในพื้นที่ชายแดน สังขละบุรี¹

Strategies of Drug Prevention by the Community Process in the Border Area of Sangkhla Buri

ภคมน เจริญสูง²

Pakamon Charoensalung²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. วิเคราะห์กระบวนการชุมชนป้องกันยาเสพติดในพื้นที่ชายแดน 2. นำเสนอยุทธศาสตร์การป้องกันยาเสพติดในพื้นที่ชายแดนด้วยกระบวนการชุมชน การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ศึกษาภาคสนามในเขตเทศบาลพื้นที่ชายแดนสังขละบุรี โดยการสังเกตอย่างมีส่วนร่วม และไม่มีส่วนร่วมและการสัมภาษณ์เชิงลึก กลุ่มเป้าหมายในการศึกษาวิจัยครั้งนี้คือผู้นำชุมชน ตัวแทนประชาชน กลุ่มองค์กรที่อยู่ในชุมชน และผู้เชี่ยวชาญ 2 ด้านคือ ผู้เชี่ยวชาญด้านการปราบปรามยาเสพติด และผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาชุมชน ทำการวิเคราะห์เนื้อหาและวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและภาวะคุกคาม นำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ SWOT ของพื้นที่เทศบาลตำบลวังกะ อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรีมาใส่ตาราง SWOT Matrix แล้วนำยุทธศาสตร์เสนอผู้เชี่ยวชาญและปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ผลการศึกษาพบว่ากระบวนการชุมชนป้องกันยาเสพติดในพื้นที่ชายแดนคือ 1.การสอดส่องดูแลกันเองและการสร้างเครือข่ายระหว่างคนชุมชนเทศบาล 2.การร่วมกิจกรรมต่อต้านยาเสพติดกับโครงการหรือกิจกรรมที่รัฐกำหนดขึ้น 3.การพึ่งพาและให้ความร่วมมือกับผู้นำชุมชนในการป้องกันยาเสพติด 4.การใช้วัฒนธรรมที่เข้มแข็งของชุมชนในการป้องกันยาเสพติด ส่วนยุทธศาสตร์การป้องกันยาเสพติดโดยกระบวนการชุมชนในพื้นที่ชายแดนที่มีประสิทธิภาพ 7 ยุทธศาสตร์คือ 1.ยุทธศาสตร์การร่วมเป็นภาคีป้องกันยาเสพติด (SO) 2.ยุทธศาสตร์เสริมสร้างความเข้มแข็งและพลังทางสังคม (ST) 3. ยุทธศาสตร์การใช้ศาสนาและวัฒนธรรมท้องถิ่นต้านยาเสพติด (SO) 4.ยุทธศาสตร์การสร้างเครือข่ายชุมชนกับภาครัฐ (ST) 5.ยุทธศาสตร์สร้างผู้นำชุมชนที่เข้มแข็ง (WO) 6. ยุทธศาสตร์การสร้างความคุ้มครองผู้ต่อสู้กับปัญหา ยาเสพติด (WT) 7. ยุทธศาสตร์การฝึกกำลังเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงบริเวณชายแดน (WO)

คำสำคัญ: กระบวนการชุมชน, ยาเสพติด, พื้นที่ชายแดน

¹ บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์เรื่อง ยุทธศาสตร์การป้องกันยาเสพติดในพื้นที่ชายแดนด้วยกระบวนการชุมชน หลักสูตรรัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขายุทธศาสตร์และความมั่นคง คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

² นิสิตหลักสูตรรัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต, สาขายุทธศาสตร์และความมั่นคง คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

² Ph.D. Candidate in Strategy and Security, Faculty of Political Science and Law, Burapha University.

Abstract

This research aimed to 1) analyze the community process development for drug prevention in the border areas, and 2) to present the strategies for drug prevention by the community process in the border areas. This qualitative research was a field work study conducted in municipal border areas of Sangkhla Buri by participative and non-participative observation and in-depth interviews. The content analysis including strengths, weaknesses, opportunities, and threats in the area of Wang Ka Sub-district Municipality, Sangkhla Buri District, Kanchanaburi Province were conducted. The collected data were analyzed by SWOT Matrix. The strategies then were presented to experts for opinions, and after that their suggestions were corrected and improved. The research findings were as follows:

The strategies of community process development for drug prevention in the border areas consisted of 1) taking care of one another among people in drug-preventing network communities, 2) participation in drug-preventing activities in the governmental projects or activities, 3) dependence and cooperation with community leaders in drug prevention, and 4) utilization of local culture and religious leaders in drug addiction problems.

Seven strategies of drug prevention by the community process development in the border areas were as follows: 1) strategy for joining drug prevention parties(SO); 2) strategy for creating strength and social forces(ST); 3) strategy for using religion and local culture against drugs(SO); 4) strategy for creating community networks with governmental sectors(ST); 5) strategy for creating strengthened community leaders(WO); 6) strategy for protection those who fought against drug problems(WT); and 7) strategy for joining forces for stability along the border areas (WO).

Keywords : Community Process, Drug, Border Area

บทนำ

ปัญหา ยาเสพติด นับเป็นปัญหาสังคมที่มีความร้ายแรงระดับชาติ ทุกสังคมชุมชนต่างได้รับผลกระทบจากปัญหา ยาเสพติด ในทุกวันนี้ คนจำนวนมากกำลังเผชิญกับปัญหา ยาเสพติดแพร่ระบาดในสังคมไทย แม้จะได้มีมาตรการป้องกันและปราบปรามผู้ลักลอบจำหน่ายและเสพยาเสพติด แต่ก็ยังไม่สามารถขจัดยาเสพติดให้หมดไปได้ เนื่องจากเป็นขบวนการที่มีความซับซ้อน นับวันปัญหา ยาเสพติดยิ่งทวีความรุนแรงเพิ่มขึ้นเป็นทวีคูณ

รัฐบาลในทุกยุคทุกสมัยได้ให้ความสำคัญกับปัญหา ยาเสพติดมาโดยตลอด เพื่อลดระดับความรุนแรงของปัญหา ยาเสพติดให้น้อยลงจากรายงานผลการจับกุมคดียาเสพติดทั่วประเทศของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ปี 2555 พบว่าผลการดำเนินการปราบปรามยาเสพติดทั่วประเทศในรอบปี 2555 มีจำนวน 203,771 คดี ผู้ต้องหา 216,960 คน เป็นคดีไม่ทราบผู้กระทำผิด 890 คดี ของกลางยาบ้า 95.50 ล้านเม็ด ไอซ์ 1,606.57 กิโลกรัม เฮโรอีน 127.52 กิโลกรัม โคเคน 17.93 กิโลกรัม กัญชาแห้ง 24,398.47 กิโลกรัม พืชกระท่อม 32,414.83

กิโลกรัม (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันปราบปรามยาเสพติด, 2555)

ปัจจุบันพบว่าสถานการณ์ยาเสพติดบริเวณแนวชายแดนไทย-พม่า ที่รุนแรงขึ้น ปัจจัยส่วนหนึ่งมาจากภูมิประเทศที่เป็นป่าเขา ทำให้ขบวนการค้ายาเสพติดใช้โอกาส หลบซ่อนหรือเป็นแหล่งพักยาเสพติดได้ (ปฐวี โชติอนันต์, 2555)

ปัญหา ยาเสพติดที่เกิดขึ้นแถบพื้นที่ชายแดนคือการลักลอบเข้าสู่ประเทศไทยเพื่อไปสู่ประเทศที่สาม ถือเป็นช่องโหว่ของเมืองชายแดนที่ภาครัฐไม่สามารถดูแลควบคุมได้อย่างเต็มที่ เป็นโอกาสในการลักลอบขนยาเสพติดเข้าประเทศ และปัญหาเหล่านี้ได้ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาชายแดนของไทยโดยตรง และกลายเป็นปัญหาที่กระทบต่อประชาชนของประเทศไทยตลอดทั้งกระทบต่อความมั่นคงของประเทศไทยด้วย ดังนั้นจึงจำเป็นต้องเฝ้าระวังและหาทางแก้ไขที่มีประสิทธิภาพ

อำเภอสังขละบุรีเป็นอำเภอหนึ่งของจังหวัดกาญจนบุรีและมีชายแดนติดกับสหภาพเมียนมาร์ทางทิศตะวันตกของประเทศไทย ปัจจุบันเป็นจุดผ่อนปรนการค้าระหว่างชายแดน อีกทั้งเส้นทางการคมนาคมทางทิศตะวันตกที่สะดวกขึ้นก็ทำให้กลุ่มขบวนการค้ายาเสพติดหันมาลักลอบลำเลียงยาเสพติดเข้าทางชายแดน ภาคตะวันตก โดยเฉพาะชายแดนอำเภอสังขละบุรีเพิ่มมากขึ้นไปด้วย

การเฝ้าระวังป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติดจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากประชาชนในชุมชนและ ควรให้ความสำคัญกับชุมชน ภาคประชาสังคม ดังที่ ธีรยุทธ บุญมี และ อเนก เหล่าธรรมทัศน์ ให้ความเห็นว่าการแก้ไขปัญหาคือพื้นฐานสังคม ควรให้ความสำคัญกับ “พลังที่สาม” หรือพลังของสังคม ทั้งนี้ สังคมเข้มแข็งจะมีลักษณะของกระจายพลังทางสังคมของคนที่หลากหลายอาชีพ และทุกภูมิภาคของประเทศ (ประวีณา ชะลุย, 2549)

โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สิ่งสำคัญที่สุดในการป้องกันยาเสพติดคือ การมีส่วนร่วมของประชาชนสอดคล้องกับ แผนพัฒนาฉบับที่ 11 ซึ่งได้กำหนดว่า “การสร้างภูมิคุ้มกันของประเทศ เพื่อให้ประเทศไทยสามารถรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องสร้างและใช้ประโยชน์จากภูมิคุ้มกันประเทศประการหนึ่งคือชุมชนท้องถิ่นเป็นกลไกที่มีความสามารถในการบริหารจัดการ มีส่วนร่วม ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตและเชื่อมโยงกันเป็นสังคมสวัสดิการ เป็นพลังหลักในการพัฒนาฐานรากของประเทศให้มั่นคง” (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2555)

ดังนั้น ประชาชนในประเทศไทยไทย จะต้องรู้สิทธิ หน้าที่ของตนตามระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย โดยประชาชนต้องเข้ามามีส่วนร่วมตามแนวทางของประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม (Participatory Democracy) ซึ่งประชาชนในท้องถิ่นควรมีส่วนร่วมรับรู้ในกิจกรรมต่างๆที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นโดยมีการร่วมดำเนินการและคอยติดตามความเป็นไปของท้องถิ่นตนเองด้วยและนำเสนอข้อมูลที่มีความถูกต้องครบถ้วน ละเอียดยชัดเจน

ผู้วิจัยจึงมีความประสงค์ที่จะศึกษากระบวนการที่ชุมชนใช้ในการป้องกันยาเสพติดในเขตพื้นที่ชายแดนสังขละบุรี อันประกอบด้วยกิจกรรม วิธีการต่างๆที่ชุมชนร่วมมือในการป้องกันยาเสพติด ซึ่งสามารถนำมาเสนอเป็นยุทธศาสตร์การป้องกันยาเสพติดโดยใช้กระบวนการชุมชนในพื้นที่ชายแดน อันจะเป็นเครื่องมือในการสร้างความรู้ ความเข้าใจให้ชุมชนเกิดทักษะในการป้องกันยาเสพติดทั้งนี้ เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการป้องกันยาเสพติด เพื่อให้การพัฒนาประเทศชาติมีประสิทธิภาพยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์กระบวนการชุมชนป้องกันยาเสพติดในพื้นที่ชายแดน
2. เพื่อนำเสนอยุทธศาสตร์การป้องกันยาเสพติดในพื้นที่ชายแดนด้วยกระบวนการชุมชน

ขอบเขตของการวิจัย

1. การศึกษาวิเคราะห์กระบวนการชุมชนในการป้องกันยาเสพติดเป็นการศึกษากระบวนการที่มีประสิทธิภาพของชุมชนในการป้องกันปัญหาเสพติดในเขต เทศบาลตำบลวังกะ อ.สังขละบุรี จ.กาญจนบุรี ซึ่งเป็นเทศบาลที่มีพื้นที่อยู่ในเขตชายแดนสหภาพเมียนมาร์
2. ผู้วิจัยใช้ข้อมูลจากสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติด กระทรวงมหาดไทย ศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดแห่งชาติและมูลนิธิป้องกันและปราบปรามยาเสพติดประกอบการพิจารณาเลือกพื้นที่ศึกษาและการแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญในการทำงานด้านการป้องกันยาเสพติดในพื้นที่ชายแดน มาใช้เป็นเกณฑ์ในการเลือกพื้นที่ศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และการศึกษาภาคสนาม (Field Research) ในพื้นที่เทศบาลที่อยู่ในเขตชายแดนมีจุดมุ่งหมายเพื่อรวบรวมข้อมูล ให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิเคราะห์กระบวนการชุมชนในการป้องกันยาเสพติดและยุทธศาสตร์ในการป้องกันยาเสพติดในพื้นที่ชายแดนด้วยกระบวนการชุมชน โดยใช้วิธีการสังเกตแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม การสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้นำ ตัวแทนสำคัญของเทศบาล ตัวแทนประชาชน ตัวแทนกลุ่มองค์กรชุมชนที่อยู่ในชุมชนของ

เทศบาลตำบลวังกะ อำเภอสังขละบุรี จ.กาญจนบุรี ดังนี้ นายกเทศมนตรี 1 คน สมาชิกสภาเทศบาล 6 คน เจ้าหน้าที่เทศบาลที่ปฏิบัติงานด้านยาเสพติด 2 คน ผู้ใหญ่บ้าน 4 คน กำนัน 1 คน ผู้นำชุมชน 8 คน ตัวแทนประชาคมหมู่บ้าน 8 คน ประชาชน 18 คน ผู้แทนกลุ่มองค์กรชุมชน 12 คน ซึ่งเป็นผู้แทนที่มีความรู้และความเข้าใจในมิติต่างๆ ในพื้นที่ได้อย่างดีและเป็นผู้มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาพื้นที่ส่วนการนำเสนอยุทธศาสตร์ในการป้องกันยาเสพติดในพื้นที่ชายแดนด้วยกระบวนการชุมชน ผู้วิจัยนำผลที่ได้จากการศึกษามาผนวกกับการที่ได้ไปสัมภาษณ์จากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 2 ด้าน คือ ผู้เชี่ยวชาญด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด และผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาชุมชน ทำการวิเคราะห์เนื้อหาและวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคาม แล้วนำเสนอยุทธศาสตร์ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญแล้วจึงนำเสนอยุทธศาสตร์ โดยมีวิธีดำเนินการวิจัยเป็น 7 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลจากเอกสารเป็นการศึกษาบริบทในเขตเทศบาลที่เป็นพื้นที่ในการศึกษา

ขั้นตอนที่ 2 การเก็บข้อมูลภาคสนามโดยใช้การสังเกตและการสัมภาษณ์เชิงลึก (Indepth Interview) และนำข้อมูลมาวิเคราะห์ตรวจสอบความแม่นยำของข้อมูล (Validity) และความเชื่อถือได้ (Reliability) ของข้อมูลภาคสนามในลักษณะทดสอบแบบสามเส้า (Triangulation) ตามระเบียบวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อให้ข้อมูลมีความหมายแม่นยำ และเชื่อถือได้มากที่สุดเพื่อวิเคราะห์กระบวนการชุมชนในการป้องกันยาเสพติดในพื้นที่ชายแดน

ขั้นตอนที่ 3 การสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญ (experts interview) จากการคัดเลือกโดยวิธีเจาะจงโดยเป็นผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยงานด้านเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด และด้านการพัฒนากระบวนการชุมชนหรือ มี

บทบาทสำคัญที่ให้ความคิดเห็น หรือทำงานหรือมีผลงานทางวิชาการที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ได้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติดโดยกระบวนการชุมชน

ขั้นตอนที่ 4 วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคาม (SWOT analysis) ของกระบวนการชุมชนในการป้องกันยาเสพติด จากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญทั้ง 2 ด้าน และจากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญของการศึกษาภาคสนาม

ขั้นตอนที่ 5 วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้ได้ยุทธศาสตร์การป้องกันยาเสพติดโดยกระบวนการชุมชนโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรค (SWOT Analysis) นำข้อมูลที่ได้จากกรวิเคราะห์ SWOT มาใส่ตาราง SWOT Matrix ใช้ประโยชน์จากจุดแข็ง หาแนวทางเพื่อลดจุดอ่อน หาแนวทางเพื่อค้นหาหรือใช้ประโยชน์จากโอกาส และหาแนวทางเพื่อบรรเทาหรือเอาชนะต่อภาวะคุกคาม จากนั้นจึงใช้การจับคู่จุดแข็งหลัก กับโอกาสหลัก (SO) จับคู่จุดแข็งหลักกับ ภาวะคุกคามหลัก (ST) จับคู่จุดอ่อนหลัก กับโอกาสหลัก (WO) และจับคู่จุดอ่อนหลัก กับภาวะคุกคามหลัก (WT)

ขั้นตอนที่ 6 นำเสนอผลการศึกษายุทธศาสตร์ในการป้องกันยาเสพติด โดยกระบวนการชุมชน ต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 6 คน เพื่อทำการตรวจสอบอีกครั้ง จากนั้นผู้วิจัยนำผลการตรวจสอบผลการวิจัยมาปรับปรุงเพิ่มเติมตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

ขั้นตอนที่ 7 นำเสนอยุทธศาสตร์ในการป้องกันยาเสพติดโดยกระบวนการชุมชน

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การสังเกต (observation) ใช้เทคนิคการสังเกต 2 แบบ คือการสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant observation) และการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non-participant observation)

2. การสัมภาษณ์ (Interview)

2.1 การสัมภาษณ์เชิงลึก (Indepth Interview) เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในรายละเอียดให้ครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการศึกษาเกี่ยวกับสภาพชุมชน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ปัญหา ยาเสพติด แนวทางการป้องกันยาเสพติดโดยกระบวนการชุมชน และการสร้างชุมชนให้เข้มแข็ง

2.2 การสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญ (experts interview) เพื่อให้ได้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติดโดยกระบวนการชุมชนนำไปสู่การวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อประกอบในการตัดสินใจกำหนดยุทธศาสตร์และสังเคราะห์ออกมาเป็นยุทธศาสตร์การป้องกันยาเสพติดโดยกระบวนการชุมชนในพื้นที่ชายแดน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ กำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูลโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (criterion based selection) คัดเลือกผู้ให้ข้อมูลโดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบลูกโซ่หรือสโนว์บอล (snowball technique sampling) โดยกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้แก่ ผู้นำชุมชน ชาวบ้าน ตัวแทนกลุ่มองค์กรชุมชน ตัวแทนเทศบาล ทุกหมู่บ้านในเขตเทศบาลจำนวน 4 หมู่บ้านละ 15 คน รวม 60 คน ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการจัดทำยุทธศาสตร์การป้องกันยาเสพติดด้วยกระบวนการชุมชนได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 6 คน

เครื่องมือที่ใช้การวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม ได้แก่ สมุดบันทึกการสัมภาษณ์ การเสวนา และการสังเกต เทปบันทึกเสียง กล้องถ่ายวิดีโอ ฟิล์ม กล้องถ่ายภาพ ประเด็นการสัมภาษณ์

2. แนวคำถามในการสัมภาษณ์เชิงลึก (Indepth interview) ซึ่งเป็นแนวคำถามที่ได้รับการตรวจสอบความเข้าใจความถูกต้อง และความเหมาะสมของเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญก่อนนำไปใช้สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลทันทีหลังการสนทนาแต่ละครั้ง โดยวิเคราะห์ข้อมูลจากบทสนทนาที่ถอดออกมาเป็นตัวอักษร การจัดหมวดหมู่ ข้อมูล ดังรายละเอียดดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์

ข้อ 1 คือการจัดทำมโนทัศน์ (Concept) ของข้อมูลที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันหรือแตกต่างกันในรูปของข้อความ (Statement) และจัดหมวดหมู่ของมโนทัศน์เพื่อหาความสัมพันธ์เชื่อมโยงเชิงเหตุผลโดยแยกเป็นหมวดหมู่ (Coed mapping) เปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างของแต่ละมโนทัศน์จัดหมวดหมู่ให้แก่มโนทัศน์ต่างๆ

2. วิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์

ข้อ 2 คือการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้ได้ ยุทธศาสตร์การป้องกันยาเสพติดโดยกระบวนการชุมชนในพื้นที่ชายแดน ใช้การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคาม (SWOT analysis) ของกระบวนการชุมชนในการป้องกันยาเสพติด จากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญทั้ง 2 ด้าน และจากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญของการศึกษาภาคสนาม วิเคราะห์เนื้อหาหาข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ SWOT มาใส่ตาราง SWOT Matrix เพื่อกำหนดยุทธศาสตร์และสังเคราะห์ออกมาเป็นยุทธศาสตร์การป้องกันยาเสพติดด้วยกระบวนการชุมชน

สรุปผลการวิจัย

1. กระบวนการชุมชน มีดังนี้

1.1 การสอดส่องดูแลกันเองและการสร้างเครือข่ายระหว่างคนชุมชนเทศบาล

ประชาชนมีมาตรการในการป้องกันยาเสพติดด้วยการร่วมกันสอดส่องดูแลระหว่างคนในชุมชนโดยเมื่อทราบว่ามียาเสพติดในพื้นที่ของตนจะร่วมกันบอกกล่าวไปยังครอบครัว

ที่มีปัญหา ยาเสพติดและหากไม่กล้าบอกกล่าวเนื่องจากเกรงว่าจะมีผลกระทบต่อตนเองและครอบครัว จะบอกกล่าวไปยังผู้นำชุมชนให้หาทางแก้ไขต่อไป โดยผู้ที่ช่วยกันสอดส่องดูแลมักจะเป็นคนพื้นที่ที่อยู่มานานและที่อาศัยอยู่ในบริเวณใกล้เคียงกัน ซึ่งชาวบ้านเกรงว่าเมื่อมีผู้ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดอยู่ในบริเวณใกล้เคียงกับชุมชนที่อยู่อาศัยจะก่อให้เกิดปัญหาอื่น ๆ ตามมา และจะนำมาซึ่งความไม่สงบสุขของชุมชนส่วนการใช้มาตรการทางสังคมกวดขันยังไม่ดำเนินการจริงจังเนื่องจากความเอื้ออาทรของชาวบ้านตามลักษณะของพื้นที่ที่อยู่แบบถ้อยที่ถ้อยอาศัยและมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันจึงเกรงว่าจะเกิดปัญหาในการดำเนินชีวิตส่วนการสร้างเครือข่ายเพื่อต่อต้านยาเสพติดนั้นชาวบ้านมีการรวมกลุ่มแต่เป็นกลุ่มตามความสมัครใจ ส่วนใหญ่คือกลุ่มตามความชอบ ตามความสนใจ ซึ่งกิจกรรมหลักส่วนใหญ่เป็นการดำเนินตามวัตถุประสงค์ของกลุ่มตน แต่พบว่าทุกกลุ่มล้วนสนับสนุนให้เกิดการแก้ไขปัญหาเสพติดในชุมชน

1.2 การร่วมกิจกรรมต่อต้านยาเสพติดกับโครงการหรือกิจกรรมที่รัฐกำหนดขึ้น

ประชาชนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา ยาเสพติดโดยการร่วมมือกับภาครัฐในสองลักษณะ โดย ลักษณะแรก เป็นการดำเนินการป้องกันยาเสพติดร่วมกับหน่วยงานทั้งภาครัฐและผู้นำชุมชนเป็นผู้ดำเนินการ ได้แก่ กิจกรรมการรณรงค์ เผยแพร่ความรู้ เกี่ยวกับพิษภัยยาเสพติด ส่วนลักษณะที่สองคือการร่วมกับภาครัฐในการป้องกันยาเสพติดที่ภาครัฐเป็นผู้ดำเนินการตามนโยบายในระดับของหน่วยงานทางการปกครองต่างๆ โดยมีการดำเนินการตามนโยบายของภาครัฐ โดยคนในชุมชนดำเนินกิจกรรมร่วมกับเจ้าหน้าที่ตามนโยบายของภาครัฐ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้การแก้ไขปัญหาเสพติดในระดับพื้นที่อย่างมีส่วนร่วม ซึ่งเป็นการดำเนินการร่วมกับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีอำนาจทางกฎหมายซึ่งมีผลทำให้

ชาวบ้านที่ปกติแล้วจะไม่อยากยุ่งเกี่ยวกับปัญหา ยาเสพติดมากนักเนื่องจากเกรงว่าจะมีภัยมาถึงตัว มีความรู้สึกว่า ต้องการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ การป้องกันปัญหา ยาเสพติด เนื่องจากมีกฎหมาย และอำนาจรัฐปกป้อง

1.3 การพึ่งพาและให้ความร่วมมือกับผู้นำชุมชนในการป้องกันยาเสพติด

ชาวบ้านในชุมชนให้ความสำคัญกับผู้นำทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ในส่วนของผู้นำที่เป็นทางการจะทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงานกับทางราชการ นอกจากนี้ยังเป็นผู้นำข่าวสารมาแจ้งแก่ชุมชนผ่านเสียงตามสายและการประชาสัมพันธ์และยังเป็นผู้มีบทบาทในการป้องกันปัญหา ยาเสพติดโดยการอาศัยเทศบาลงานสำคัญ ในการบอก การตักเตือน การให้กำลังใจเพื่อไม่ให้ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด ซึ่งผู้นำที่เป็นทางการนั้นชาวบ้านมักพึ่งพิงผู้ใหญ่บ้านเนื่องจากมีความใกล้ชิดกับชาวบ้านเป็นอย่างมาก ส่วนผู้นำที่ไม่เป็นทางการนั้นมักเป็นผู้นำที่ชาวบ้านให้ความเคารพนับถือโดยเป็นผู้ที่มีบทบาทในการช่วยเหลือชุมชนอย่างสม่ำเสมอจนชาวบ้านไว้วางใจและพึ่งพาในกิจกรรมการดำเนินชีวิตในด้านต่างๆ และพบว่าชาวบ้านพร้อมที่จะให้การช่วยเหลืออย่างเต็มที่โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากมีกฎหมายหรือระเบียบจากทางราชการรองรับ อันจะทำให้ชาวบ้านไม่เกรงกลัวเนื่องจากรู้สึกว่าคุณเองมีอำนาจรัฐในระดับหนึ่ง

1.4 การใช้วัฒนธรรมและมีผู้นำทางศาสนาป้องกันปัญหา ยาเสพติด

บทบาทของวัฒนธรรมและผู้นำทางศาสนาได้รับการยอมรับและทำให้ชาวบ้านมีความศรัทธา เป็นกลไกสร้างระเบียบแบบแผนในการป้องกันยาเสพติดให้เกิดขึ้นในชุมชน โดยเฉพาะหลวงพ่อดุดมมะมีอิทธิพลเหนือชาวบ้านอยู่มาก ท่านเป็นผู้นำและศูนย์รวมทางจิตใจ ท่านใช้วัฒนธรรมและประเพณีทางศาสนาเป็นเกราะกำบังปัญหา ยาเสพติดที่จะเกิดขึ้นในชุมชน และยังมีส่วนทำให้ชาวบ้านเข้าร่วมกิจกรรมและประเพณี

ต่าง ๆ ทางศาสนาอยู่ตลอดเวลา โดยใช้พลังความศรัทธาของชาวบ้านเป็นเครื่องมือ โดยหลวงพ่อดุดมตั้งกฎการอยู่อาศัยซึ่งถือเป็นมาตรการทางสังคมในการป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติดนำไปสู่การป้องกันปัญหา ยาเสพติดและแก้ปัญหาสังคมอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชน ปัจจุบันถึงแม้ท่านจะมรณภาพไปแล้ว ก็ยังมีประเพณีโดยเฉพาะการทำบุญที่ถือเป็นแกนกลางที่ปฏิบัติกันในหมู่พุทธศาสนิกชน และ พระภิกษุสงฆ์ก็ยังอยู่ในฐานะเป็นผู้ที่จะช่วยให้ชาวบ้านห่างไกลยาเสพติด โดยอาศัยกิจกรรมทางศาสนาในการเทศน์ หรือตักเตือน และเนื่องจากผู้คนมีความหลากหลายในเชื้อชาติอย่างมากแต่นับถือพุทธศาสนาอย่างแรงกล้าไม่ต่างกัน พระภิกษุสงฆ์จึงอยู่ในฐานะสูงและต้องเคารพกราบไหว้ เพราะถือว่าเป็นผู้ทำให้พุทธศาสนิกชนได้รับส่วนบุญทางศาสนา นอกจากนี้ ยังมีบทบาทในการให้คำปรึกษาแก่ชาวบ้านทั้งทางโลกและทางธรรม

2. ยุทธศาสตร์การป้องกันยาเสพติดด้วยกระบวนการชุมชนในพื้นที่ชายแดน มีที่มาจาก การใช้ประโยชน์จากจุดแข็ง หาแนวทางเพื่อลดจุดอ่อน หาแนวทางเพื่อค้นหาหรือใช้ประโยชน์จากโอกาสและหาแนวทางเพื่อบรรเทาหรือเอาชนะต่อภาวะคุกคาม โดยใช้การจับคู่จุดแข็งหลัก – โอกาสหลัก (SO) การจับคู่จุดแข็งหลัก – ภาวะคุกคามหลัก (ST) การจับคู่จุดอ่อนหลัก – โอกาสหลัก (WO) และการจับคู่จุดอ่อนหลัก – ภาวะคุกคามหลัก (WT) ได้ยุทธศาสตร์ที่มีประสิทธิภาพ 7 ยุทธศาสตร์คือ 1.ยุทธศาสตร์การร่วมเป็นภาคีป้องกันยาเสพติด (SO) 2. ยุทธศาสตร์เสริมสร้างความเข้มแข็งและพลังทางสังคม (ST) 3. ยุทธศาสตร์การใช้ศาสนาและวัฒนธรรมท้องถิ่นด้านยาเสพติด (SO) 4. ยุทธศาสตร์การสร้างเครือข่ายชุมชนกับภาครัฐ (ST) 5. ยุทธศาสตร์สร้างผู้นำชุมชนที่เข้มแข็ง (WO) 6. ยุทธศาสตร์การสร้างความคุ้มครองผู้ต่อสู้กับปัญหา ยาเสพติด (WT) และ 7. ยุทธศาสตร์การฝึกกำลังเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงบริเวณชายแดน (WO)

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเพื่อวิเคราะห์กระบวนการชุมชนและการวิเคราะห์ SWOT Analysis เพื่อหาแนวทางการป้องกันยาเสพติดด้วยกระบวนการชุมชนในพื้นที่ชายแดน ผลการค้นพบมีดังนี้ คือการสอดส่องดูแลกันเองและการสร้างเครือข่ายระหว่างคนชุมชนเทศบาล การร่วมกิจกรรมป้องกันยาเสพติดกับโครงการหรือกิจกรรมที่รัฐกำหนดขึ้น การพึ่งพาและให้ความร่วมมือกับผู้นำชุมชนในการป้องกันยาเสพติดและการใช้วัฒนธรรมและผู้นำทางศาสนาป้องกันปัญหา ยาเสพติด จะเห็นได้ว่าการสอดส่องดูแลซึ่งกันและกันในกลุ่มชุมชน สอดคล้องกับการใช้แนวคิดพึ่งพาตนเอง ประชาชนในชุมชนใช้ลักษณะของชุมชน“ชุมชนดูแลชุมชน” ไม่มีวรอความช่วยเหลือจากภายนอกประชาชนช่วยกัน เป็นหู เป็นตา กล้าคิด กล้าเสนอปัญหา กล้าพูดความจริง เพื่อให้รู้ปัญหาที่แท้จริงจะได้แก้ไขตรงจุด สอดคล้องกับ McCann, Mary Ellen (1999) ได้ทำการวิจัยเรื่องกฎของชุมชนในการตอบสนองต่อปัญหาที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด โดยผลการศึกษาพบว่า ตั้งแต่ ปี 1980 “แนวทางชุมชน” ได้รับการยอมรับว่าเป็นวิธีการที่แก้ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด และเครื่องตีมแอลกอฮอล์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และยังคงสอดคล้องกับ Andrew Peterson and Robert J. Reid (2003) ได้ทำการวิจัยโดยหารูปแบบการรับรู้ของประชาชน สถานการณ์และสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง ในการทำนายนการเสริมสร้างอำนาจให้ประชาชน โดยสุ่มตัวอย่างจากผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองที่มีส่วนร่วมในการประเมินผลของศูนย์ป้องกันการใช้สารเสพติดในชุมชนจำนวน 661 คน ผลการวิจัยพบว่ามีความจำเป็นที่ต้องพัฒนาอำนาจการตัดสินใจของประชาชนในการป้องกันการใช้สารเสพติดโดยวิธีส่งเสริมให้มีกิจกรรมการมีส่วนร่วมในการป้องกันยาเสพติดมากขึ้นโดยเน้นที่กลยุทธ์การเพิ่มความรู้สึกร่วมกันของคนในชุมชนนอกจากนั้นยัง

สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดที่ได้ดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดซึ่งพบว่าวิธีการหนึ่งให้เห็นว่าประสบความสำเร็จในการแก้ไขปัญหายาเสพติด คือ การแก้ไขโดยคนในชุมชนใช้พลังชุมชน ให้มีส่วนร่วมกับหน่วยงานภาครัฐในพื้นที่ ดำเนินการแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยการเฝ้าระวังติดตามเดินเวรยาม เฝ้าระวังภัยที่อาจเกิด เพื่อไม่ให้ปัญหาที่ชุมชนแก้ไขได้แล้วนั้นกลับมาเกิดซ้ำอีก จึงต้องมีการจัดแบ่งคนคอยสอดส่องดูแลและติดตามสถานการณ์ปัญหาอยู่ตลอดเวลา (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2557) และยังคงสอดคล้องกับ ประเวศ วะสี ที่ได้กล่าวถึงยุทธศาสตร์ความเข้มแข็งของชุมชน จากกลยุทธ์หลัก 3 ประการคือ การปลุกจิตสำนึก (Public Consciousness) ให้เกิดการร่วมแรง ร่วมใจ จาก การเกิดความรัก ความรู้ ความเป็นธรรมชาติของชุมชนกลยุทธ์การฝึกกำลัง (Empowerment) ให้เกิดการมีส่วนร่วมและความเป็นหนึ่งเดียว และ กลยุทธ์กระแสผลักดัน (Drive) เพื่อเกิดพลังในการแก้ปัญหาหรือพัฒนาศักยภาพ (ประเวศ วะสี, 2540) นอกจากนั้นจากการศึกษาพบว่าผู้นำยังมีอิทธิพลอยู่มาก ซึ่งไม่ว่าจะเป็นผู้นำท้องถิ่นที่เป็นทางการหรือไม่ เช่นผู้ใหญ่บ้านหรือผู้นำที่ไม่เป็นทางการเช่นผู้นำทางศาสนาสอดคล้องกับคำกล่าวของปารีชาติ วลัยเสถียรว่าผู้นำหรือกลุ่มแกนนำมีความสำคัญอย่างยิ่ง และเป็นเงื่อนไขสำคัญต่อความสำเร็จในการขับเคลื่อนงานพัฒนาของชุมชนท้องถิ่นมาโดยตลอดทุกยุคสมัย อาจเป็นผู้นำทางศาสนา ผู้นำชุมชน หรือผู้นำทางการ และเป็นได้ทั้งผู้นำทางความคิด และผู้นำทางการจัดการหรือการปฏิบัติ (ปารีชาติ วลัยเสถียร, 2549) และสอดคล้องกับงานวิจัยของนริมา อนุพันธ์ ที่พบว่า ปัจจัยที่ทำให้กำนันผู้ใหญ่บ้านมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหายาเสพติด คือในสังคมไทยเชื่อว่าการที่ผู้นำชุมชนหมู่บ้านที่ได้รับเลือกเข้ามาดำรงตำแหน่งจะต้อง มีความกล้าที่จะนำลูกบ้านกระทำ

ในสิ่งที่เป็นรูปธรรมเช่นการเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหายาเสพติด ถ้าหากผู้นำท้องถิ่นรวมทั้งประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆ ร่วมมือช่วยเหลือในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแล้วก็จะช่วยให้การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนนั้นๆ สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี (นิธินา อนุพันธ์, 2547) และทั้งๆ ที่พื้นที่ศึกษาประกอบไปด้วยคนหลายเชื้อชาติทั้ง ไทย กะเหรี่ยง มอญ พม่าแต่พบว่าไม่มีความขัดแย้งในเชื้อชาติ คนทุกเชื้อชาติสามารถร่วมกันในการสอดส่องดูแลเพื่อนบ้านของตนในปัญหายาเสพติดเนื่องมาจากคนในพื้นที่นี้อยู่ร่วมกันมานาน มีความผูกพันกัน นับถือศาสนาเดียวกัน โดยเฉพาะ พม่าและมอญถือว่าเป็นชาวพุทธที่เข้มแข็งดังนั้นเมื่อมีกิจกรรมร่วมกันทางศาสนาก็จะไปรวมตัวที่วัดเดียวกัน ช่วยเหลือเกื้อกูลกันจนกิจกรรมทางศาสนาจนประสบผลสำเร็จทุกครั้ง และผู้นำก็ใช้กิจกรรมทางศาสนาเป็นแนวทางสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนและใช้เวลาในการประกอบกิจกรรมทางศาสนาหรือวัฒนธรรมประเพณีตักเตือนชาวบ้านที่เผลอยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด จากการวิจัยเห็นว่าประชาชนยังคงคาดหวังพึ่งพารัฐในการแก้ปัญหายาเสพติดสอดคล้องกับประวิณา ชะลุยที่พบว่า บทบาทของภาครัฐยังมีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็งตามระบอบประชาธิปไตย แต่จะต้องเป็นการพัฒนาบนฐานของการเคารพในสิทธิ เสรีภาพ ศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ และเพื่อการพึ่งตนเองของชุมชนได้ต่อไป (ประวิณา ชะลุย, 2549) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะปัญหายาเสพติดเป็นปัญหาร้ายแรงที่หากเข้าไปเกี่ยวข้องกับหรือแสดงบทบาทในการแก้ไขอาจนำมาสู่ตนเอง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในเชิงนโยบายสาธารณะ

1. ควรให้ความสำคัญกับการสร้างวัฒนธรรมประชาธิปไตยในสังคมไทย เพื่อปลูกฝังให้คนในสังคมมีจิตสาธารณะ เป็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว

2. ควรมีมาตรการ สร้างชุมชนเข้มแข็งอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมให้ชุมชนรักในท้องถิ่นและชุมชน เพื่อให้ชุมชนร่วมกันสอดส่องดูแลกันและกันในการแก้ไขปัญหายาเสพติดที่ถูกต้องและมีความยั่งยืน

3. ควรออกกฎหมาย ระเบียบ ที่เพิ่มอำนาจให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการคิดตัดสินใจร่วมกับภาครัฐในทุกกระบวนการของการพัฒนา ตลอดจนเพิ่มอำนาจให้ภาคประชาชนในการร่วมกับภาครัฐป้องกันปัญหายาเสพติด

4. ภาครัฐควรออกมาตรการรักษาความปลอดภัยแก่ผู้แจ้งปัญหายาเสพติดและมีกลไกในการคุ้มครองผู้ที่ทำงานด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดและเอาจริงเอาจังกับนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

5. รัฐบาลควรมาตรการในการดำเนินการเชิงรุกต่อประเทศเพื่อนบ้านในการที่จะแสวงหาความร่วมมือ และควรมีมาตรการทางการทูตต่อการป้องกันปัญหายาเสพติดในระดับรัฐกับรัฐ

6. เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานควรมีการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัดเพื่อไม่ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ให้ความร่วมมือการค้ายาเสพติดตามแนวชายแดน โดยมีมาตรการยึดทรัพย์อย่างรวดเร็วจนไม่ให้เกิดการเลียนแบบในการค้ายาเสพติด

ข้อเสนอแนะระดับปฏิบัติ

1. ควรมีการสร้างเครือข่ายและรวมกลุ่มเป็นเครือข่ายชุมชนจากระดับหมู่บ้าน/ชุมชนสู่ตำบล เพื่อขยายความร่วมมือในการป้องกันยาเสพติดและมีกลไกการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับพื้นที่เพื่อเฝ้าระวังยาเสพติด

2. สถาบันทางสังคม ทั้งสถาบันการศึกษา ชุมชนและสถาบันครอบครัวควรร่วมกันจัดกิจกรรมต่อต้านยาเสพติดรวมทั้งการปลูกฝังค่านิยม จิตสำนึก และการสืบสานจารีตประเพณีที่มีคุณค่าของชุมชน

3. คนในชุมชนควรร่วมกันค้นหาผู้นำธรรมชาติหรือผู้ซึ่งชาวบ้านศรัทธาไว้วางใจขึ้นมา

เป็นผู้นำในคณะกรรมการต่างๆของชุมชน เป็นศูนย์รวมจิตใจของคนในชุมชน หรือมีความน่าเชื่อถือเพื่อเป็นที่พึ่งของชาวบ้านในการป้องกันยาเสพติด

4. หน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการป้องกันยาเสพติด ควรให้ความรู้เกี่ยวกับผลเสียของการยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด เพื่อจะได้ร่วมมือกันหาทางป้องกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรสร้างจิตสำนึกสาธารณะให้กับคนในชุมชนให้ตระหนักถึงพิษภัยของยาเสพติดให้โทษโดยไม่แบ่งแยกเชื้อชาติเพื่อจะได้ช่วยกันสอดส่องดูแลไม่ให้เกิดปัญหาหายาเสพติดในชุมชน

6. ประชาชนในพื้นที่ควรให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่รัฐในการเฝ้าตรวจเฝ้าสังเกตและเฝ้าระวังเชิงรุกต่อผู้ค้า/ผู้เสพยาเสพติดบริเวณชายแดนและรายงานข่าวสารให้กับเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อดำเนินการแก้ไข

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณท่านผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้กรุณาให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ และตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย รวมถึงผู้นำชุมชน ตัวแทนประชาชน กลุ่มองค์กรที่อยู่ในชุมชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัยที่กรุณาให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

เอกสารอ้างอิง

- นธิมา อนุพันธ์. (2547). *การมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหายาเสพติดของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ปฐวี โชติอนันต์. (2555). *องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับการจัดการพื้นที่ชายแดน กรณีศึกษาเทศบาลตำบลบ้านหาดเล็ก*. เอกสารการประชุมรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์แห่งชาติครั้งที่ 12. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. หน้า 39 – 52
- ประวีณา ชะลุย. (2549). *การนำเสนอยุทธศาสตร์การศึกษาเพื่อพัฒนากระบวนการชุมชนในการป้องกันการทุจริต*. คุษภินิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษา ภาควิชานโยบายการจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประเวศ วะสี. (2540). *การพัฒนาพลังสร้างสรรค์ขององค์กร*. พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์หมอชาวบ้าน
- ปาริชาติ วลัยเสถียร. (2549). *กระบวนการเรียนรู้และการจัดการความรู้ของชุมชน*. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันปราบปรามยาเสพติด. (2555). *รายงานสถิติการจับกุมคดียาเสพติด*. [เข้าถึงเมื่อ 24 พฤศจิกายน 2556] แหล่งที่มา: <http://www.nccd.go.th/index.php>
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันปราบปรามยาเสพติด. (2556). *แก้ไขปัญหายาเสพติดด้วยพลังชุมชน*. [เข้าถึงเมื่อ 25 ธันวาคม 2556] แหล่งที่มา: <http://nctc.oncb.go.th/new/index.php>
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2555). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555 – 2559*. กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี

McCann, M. E. (1999). *The role of the community in responding to drug-related problems*. Ph.D thesis, Dublin City University.

Peterson, N.A. & Reid, R.J. (2003). *Paths to psychological empowerment in an urban community: Sense of community and citizen participation in substance abuse prevention activities*. *Journal of Community Psychology* [cited 2013 Jun 10]; 31(1): Available from: <http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1002/jcop.10034/abstract>